

HICMs Vigtige ritualer for dåb, nadver i hjemmet, skriftemål, vielse (bryllup), kirkelig velsignelse af borgerligt indgået ægteskab, jordpåkastelse og kirkeindvielse.

I. Ritual for dåb

Dåb finder i almindelighed sted i kirken under en gudstjeneste. I tilfælde af sygdom kan dåb foregå i hjemmet eller på sygehuset.

Dåb under en højmesse kan finde sted på trosbekendelsens plads, i tilknytning til første læsning, efter salmen, efter prædikenen eller efter nadveren.

Når dåb finder sted ved en særlig dåbsgudstjeneste, kan forud for dåbssalmen indledes med præludium, indgangssalme og dåbstale.

Dåb i kirken

Dåbssalme

Ved dåb under en højmesse kan dåbssalmen være en af gudstjenestens almindelige salmer.

Efter dåbssalmen spørger præsten:

Er barnet hjemmedøbt? - Nej!

Ved dåb af voksne spørger præsten:

Er du tidligere døbt? - Nej!

Lovprisning og bøn

Præsten siger:

Lovet være Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader,
som i sin store barmhjertighed har genfødt os til et levende håb
ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde.

Lad os alle bede!

Vi takker dig, himmelske Fader,
fordi du ved din enbårne Søn har givet os den hellige dåb,
hvori du gør os til dine børn og skænker os Helligånden
med syndernes forladelse og det evige liv.

Vi beder dig:

Tag i nåde mod dette barn (disse børn),
som vi bærer frem for dit åsyn.

Indlem det (dem) i din menighed,
og bevar det (dem) i dit samfund både her og hisset! Amen.

Ved dåb af voksne:

Vi beder dig: Tag i nåde mod ham (hende),
som i dag kommer til den kristne dåb.

Indlem ham (hende) i din menighed,
og bevar ham (hende) i dit samfund både her og hisset! Amen.

Skriftlæsning

Præsten fortsætter, og menigheden rejser sig.

Således taler vor Herre Jesus Kristus:

»Mig er givet al magt i himlen og på jorden.

Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer.

Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende.«

Evangelisten Markus skriver:

Og de bar nogle små børn til Jesus, for at han skulle røre ved dem; disciplene truede ad dem, men da Jesus så det, blev han vred og sagde til dem:

»Lad de små børn komme til mig, det må I ikke hindre dem i, for Guds rige er deres.

Sandelig siger jeg jer:

Den, der ikke tager imod Guds rige ligesom et lille barn, kommer slet ikke ind i det.«

Og han tog dem i favn og lagde hænderne på dem og velsignede dem.

Så vil vi nu hjælpe dette barn (disse børn) til hans velsignelse ved at døbe det (dem) i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

Ved dåb af voksne:

Så vil vi nu hjælpe dig til hans velsignelse ved at døbe dig i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

Korstegnelse

Barnet - dersom der er flere børn, hvert barn for sig - bæres hen til døbefonten.

Ved dåb af voksne træder den, der skal døbes, selv hen til døbefonten.

Præsten tegner derefter med hånden kors for ansigtet og brystet af den, der skal døbes, og siger:

Modtag det hellige korsets tegn
både for dit ansigt og for dit bryst,
til et vidnesbyrd om,

at du skal tilhøre den korsfæstede Herre Jesus Kristus.

Hvad er barnets navn? - N.N.

Ved dåb af voksne udelades dette spørgsmål normalt.

Trosbekendelse

N.N. Forsager du Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen? - Ja!

Tror du på Gud Fader, den almægtige, himlens og jordens skaber? - Ja!

Tror du på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til dødsriget, på tredje dag opstanden fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den almægtiges, højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde? - Ja!

Tror du på Helligånden, den hellige, almindelige kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv? - Ja!

Vil du døbes på denne tro? - Ja!

Dåbshandling

Præsten øser vand tre gange på hovedet af den, der skal døbes, og siger:

N.N. Jeg døber dig i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Amen.

Præsten lægger hånden på den døbttes hoved og siger:

Den almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader,
som nu har genfødt dig ved vand og Helligånden
og skænket dig syndernes forladelse,
han styrke dig med sin nåde til det evige liv!

Han bevare din udgang og indgang fra nu og til evig tid!

Amen.

Dersom flere skal døbes, gentages for hver enkelt afsnittet fra korstegnelsen og til og med håndspålæggelsen.

Fadervor

Derefter bedes Fadervor.

Herunder lægger præsten hånden på den døbttes (de døbttes) hoved.

Fader vor, du som er i himlene!

Helliget vorde dit navn,

komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden;

giv os i dag vort daglige brød,

og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,

og led os ikke i fristelse,

men fri os fra det onde.

Thi dit er riget og magten og æren i evighed!

Amen. (* 1)

Fred være med dig (jer)!

Faddertiltale

Menigheden sætter sig. Til barnets (børnenes) faddere og forældre siger præsten:

I, som er faddere til dette barn (disse børn), kan nu bevidne, at det (de) er døbt i

Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Og I skal vide, hvad I skylder det

barn, hvis faddere I er. Hvis det sker, at forældrene dør, før barnet kommer til

skelsalder, da skal I, så vidt I har mulighed for det, drage omsorg for, at det

oplæres i den kristne børnelærdom, for at det må blive i Kristus, ligesom det nu

ved dåben er indpodet i ham.

Fred være med jer!

Eller

I forældre og faddere til dette barn (disse børn) er nu vidner på, at det (de) er

døbt i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. I forældre skal oplære jeres

barn i den kristne tro og bede for det, for at det må blive i Kristus, ligesom det nu

ved dåben er indpodet i ham. Og sker det, at forældrene dør, før barnet bliver

voksen, da skal I faddere, så vidt det står til jer, drage omsorg for, at det oplæres

i den kristne tro.

Fred være med jer!

Præsten er frit stillet med hensyn til faddertilalens ordlyd, men kan benytte een af ovenstående tiltaler, der er vejledende for tiltalens indhold.

Ved dåb af voksne slutter præsten med en kort fri tiltale til dåbsvidnerne.

Dåbssalme

Efter dåben synges en salme. Ved dåb i forbindelse med en højmesse fortsættes herefter som en almindelig højmesse, og salmen kan være en af gudstjenestens almindelige salmer.

• (Dåbskollekt)

Ved dåb i forbindelse med gudstjeneste, hvor der også er nadver, kan som slutningskollekt i gudstjenesten anvendes kollekten til Første søndag efter påske. Ved gudstjenester uden nadver og ved særlige dåbsgudstjenester anvendes som slutningskollekt følgende dåbskollekt:

Lad os alle bede!

Herre, vor Gud, himmelske Fader!

Vi takker dig af hjertens grund,
fordi du har ladet os komme til den nådefulde dåb,
hvori du skænkede os syndernes forladelse,
Helligånden og det evige liv
for din Søns, Jesu Kristi, skyld.

Vi beder dig:

Bevar os i troen, så at vi aldrig tvivler om denne din gave,
og styrk os ved din Helligånd
til at stride mod synden og blive i vor dåbs nåde,
indtil vi bliver til evig tid salige,
ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre,
som med dig lever og regerer i Helligånds enhed,
een sand Gud fra evighed og til evighed.

Menigheden:

Amen.

Når der holdes dåb ved en særlig dåbsgudstjeneste, afsluttes med velsignelse, udgangssalme og postludium.

Hjemmedåb

Hvis et barn på grund af sygdom eller svaghed eller af anden gyldig grund ønskes døbt i hjemmet eller på sygehuset, følger præsten det almindelige ritual for dåb i kirken, dog med udeladelse af faddertiltalen.

Når omstændighederne taler derfor, kan dåbsritualet begrænses til: korstegnelse, trosbekendelse, dåbshandling og Fadervor.

Når dåben er foretaget uden for kirken (hjemmedåb), fremstilles barnet senere i kirken ved en højmesse.

Hjemmedåb af børn i øjeblikkelig livsfare

• (Nøddåb)

Nøddåben kan, hvor der ikke er tid til at hente præsten, foretages af en af de tilstedeværende.

Dåbshandling

Herre Jesus, tag i nåde mod dette barn!

Der øses vand tre gange på barnets hoved, mens man siger:

N.N. Jeg døber dig i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Amen.

(Med håndspålæggelse:)

Den almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader,
som nu har genfødt dig ved vand og Helligånden
og skænket dig syndernes forladelse, han styrke dig med sin nåde til det evige liv!
Han bevare din udgang og indgang fra nu og til evig tid! Amen.

Fadervor

Fader vor, du som er i himlene!

Helliget worde dit navn,

komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden;

giv os i dag vort daglige brød,

og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,

og led os ikke i fristelse,

men fri os fra det onde.

Thi dit er riget og magten og æren i evighed! Amen. (* 1)

Fred være med dig!

Dåb uden præstens medvirken meddeles snarest denne, og barnet bør siden fremstilles i kirken. Bliver barnets navn ikke nævnt ved dåben, skal dåben ikke af den grund gentages, men navnet skal blot meddeles senere.

Fremstilling i kirken af døbte børn

Fremstillingen af allerede døbte børn foregår i kirken ved en højmesse på dåbshandlingens sædvanlige plads. Er der både dåb og fremstilling, går dåben forud for fremstillingen.

Salme

Der indledes med en salme, som kan være en af gudstjenestens almindelige salmer.

Efter dåbssalmen indleder præsten med at spørge:

Er barnet hjemmedøbt? - Ja!

Er det døbt i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn? - Ja!

Lovprisning

Præsten siger:

Lovet være Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader,

som i sin store barmhjertighed har genfødt os til et levende håb ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde.

Skriptlæsning

Præsten fortsætter, og menigheden rejser sig.

Således taler vor Herre Jesus Kristus:

»Mig er givet al magt i himlen og på jorden.

Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple,
idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn,
og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befaleet jer.

Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende.«

Evangelisten Markus skriver:

Og de bar nogle små børn til Jesus, for at han skulle røre ved dem;
disciplene truede ad dem, men da Jesus så det,
blev han vred og sagde til dem:

»Lad de små børn komme til mig, det må I ikke hindre dem i,
for Guds rige er deres.

Sandelig siger jeg jer:

Den, der ikke tager imod Guds rige ligesom et lille barn,
kommer slet ikke ind i det.«

Og han tog dem i favn og lagde hænderne på dem og velsignede dem.

Denne indledning udelades, hvis der i samme gudstjeneste er både dåb og fremstilling.

Præsten spørger:

Hvad er barnets navn? - N.N.

Trosbekendelse

N.N. Forsager du Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen? - Ja!

Tror du på Gud Fader, den almægtige, himlens og jordens skaber? - Ja!

Tror du på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til dødsriget, på tredje dag opstanden fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den almægtiges, højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde? - Ja!

Tror du på Helligånden, den hellige, almindelige kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv? - Ja!

Bekendtgørelse og bøn

Præsten siger:

Da dette barn (disse børn) allerede er døbt i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, vil vi ikke døbe det (dem) igen og derved ringeagte dåbens hellige gave, men vi kundgør her i menighedens forsamling, at det (de) har fået den rette kristne dåb, og vi takker vor Gud og Fader, som har taget det (dem) til nåde ved Jesus Kristus.

Præsten lægger hånden på barnets hoved og siger:

Den almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader,
som har genfødt dig ved vand og Helligånden
og skænket dig syndernes forladelse,

han styrke dig med sin nåde til det evige liv!

Han bevare din udgang og indgang fra nu og til evig tid!

Amen.

Fadervor

Derefter bedes Fadervor.

Herunder lægger præsten hånden på barnets hoved.

Fader vor, du som er i himlene!

Helliget vorde dit navn,

komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden;

giv os i dag vort daglige brød,

og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,

og led os ikke i fristelse,

men fri os fra det onde.

Thi dit er riget og magten og æren i evighed!

Amen. (* 1)

Fred være med dig (jer)!

Faddertiltale

Menigheden sætter sig. Til barnets (børnenes) faddere og forældre siger præsten: I, som er faddere til dette barn (disse) børn kan bevidne, at det (de) er fremstillet i Guds hus som døbt i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Og I skal vide, hvad I skylder det barn, hvis faddere I er. Hvis det sker, at forældrene dør, før barnet kommer til skelsalder, da skal I, så vidt I har mulighed for det, drage omsorg for, at det oplæres i den kristne børnelærdom, for at det må blive i Kristus, ligesom det ved dåben er indpodet i ham.

Fred være med jer!

Eller

I forældre og faddere til dette barn (disse børn) er nu vidner på, at det (de) er fremstillet i Guds hus som døbt i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. I forældre skal opdrage jeres barn i den kristne tro og bede for det, for at det må blive i Kristus, ligesom det ved dåben er indpodet i ham. Og sker det, at forældrene dør, før barnet bliver voksent, da skal I faddere, så vidt I har mulighed for det, drage omsorg for, at det oplæres i den kristne tro.

Fred være med jer!

Såfremt der har været både dåb og fremstilling, foretages de nødvendige ændringer og tilføjelser i den almindelige faddertiltale.

Salme

Efter fremstillingen synges en salme, som kan være en af gudstjenestens almindelige salmer. Og gudstjenesten fortsættes derefter som en almindelig højmesse. Som slutningskollekt kan anvendes kollekten til Første søndag efter påske eller den særlige dåbskollekt.

II. Ritual for nadver i hjemmet

Når nadver holdes i hjemmet, på sygehus eller plejehjem, kan anvendes en af højmessens nadverliturgier eller efterfølgende ritual.

Der indledes sædvanligvis med en salme og skriftemål. Salmen kan bortfalde, og skriftemålet kan forkortes til absolutionsordene. Efter omstændighederne kan nadveren forkortes til Fadervor, indstiftelsesordene og uddeling. Præsten er så vidt muligt iført præstekjole.

Nadversalme

Nadverbøn

Præsten siger:

(Lad os alle bede:)

Opstandne Herre og frelser, du, som selv er til stede iblandt os med al din kærligheds rigdom! Giv os at modtage dit legeme og blod til din ihukommelse og til stadfæstelse i troen på syndernes forladelse. Rens os fra synd, og styrk os i det evige livs håb. Giv os at vokse i kærligheden, og lad os med alle troende blive eet i dig, ligesom du er eet med Faderen. - Amen.

Fadervor

Fader vor, du som er i himlene!

Helliget worde dit navn,

komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden;

giv os i dag vort daglige brød,

og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,

og led os ikke i fristelse,

men fri os fra det onde.

Thi dit er riget og magten og æren i evighed!

Amen. (* 1)

Indstiftelsesordene

Præsten fortsætter med at læse indstiftelsesordene. Mens ordet om brødet, henholdsvis vinen, læses, holder præsten disken, henholdsvis kalken.

Vor Herre Jesus Kristus i den nat, da han blev forrådt,

tog brødet, takkede og brød det,

gav sine disciple det og sagde:

»Tag dette og spis det; det er mit legeme, som gives for jer.

Gør dette til min ihukommelse!»

Ligeså tog han også kalken efter aftensmåltidet,

takkede, gav dem den og sagde:

»Drik alle heraf; denne kalk er den nye pagt i mit blod,

som udgydes for jer til syndernes forladelse.

Gør dette, så ofte som I drikker den, til min ihukommelse!» (* 2)

Nadvermåltidet

Præsten uddeler brødet med ordene:

Dette er Jesu Kristi legeme.

Præsten rækker vinen med ordene:

Dette er Jesu Kristi blod.

Efter uddelingen siger præsten:

Den korsfæstede og opstandne frelser, vor Herre Jesus Kristus,
som nu har givet dig/os sit hellige legeme og blod,
hvormed han har gjort fyldest for alle dine/vore synder,
han styrke og opholde dig/os derved i en sand tro til det evige liv!

Velsignelse

Præsten siger:

(Modtag Herrens velsignelse:)

Herren velsigne dig og bevare dig!

Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig!

Herren løfte sit åsyn på dig og give dig fred!

Amen. (* 3)

Salme

III. Ritual for skriftemål

Fælles skriftemål forud for gudstjenesten

Fælles skriftemål kan holdes forud for gudstjenesten imellem anden og tredje ringning efter følgende ordning:

Salme

En salme kan synges til indledning.

Hilsen

Præsten siger:

Nåde være med jer og fred fra Gud, vor Fader, og Herren Jesus Kristus.

Skriftetale (kan udelades)

Præsten kan læse et eller flere skriftord, eventuelt med efterfølgende skriftetale.

Følgende skriftord kan for eksempel anvendes:

2. Mos. 20 (de ti bud)

Salme 6/Salme 32/Salme 51/Salme 102/Salme 130/Salme 143

Es. 43,25/Es. 53,5-6

Matt. 11,28/Matt. 22,37-39/Johs. 14,27

Rom. 5,8/1. Johs. 1,7b/1. Johs. 1,9/1. Johs. 4,10

Skriftebøn (syndsbekendelse)

Derefter siger præsten:

Lad os alle bede!

Vi bekender for dig, hellige, almægtige Gud, at vi har syndet imod dig i tanke, ord og gerning, og det er vor egen skyld. Vi beder dig: Handl ikke med os efter vore synder, men efter din store barmhjertighed, og forlad os alle vore overtrædelser for Jesu Kristi skyld. Amen.

Eller

Herre, vor Gud, du kender vore hemmelige tanker, og det inderste i vore ord og gerninger er ikke skjult for dig. Vi bekender, at vi har syndet imod dig og ikke er værd at kaldes dine børn. Men uden dig kan vi ikke leve. Derfor beder vi dig: Kast os ikke bort fra dit ansigt, og tag ikke din Helligånd fra os. Du, som tager imod

syndere, tag imod os. Herre, forbarm dig over os! Amen.

Eller

Herre, jeg er dig ikke værd, men jeg kan ikke være dig foruden. Du er jo den, som med eet ord skabte himmel og jord. Herre, med et eneste ord kan du gøre min sjæl rask og sund. Gør med mig ikke efter min fortjeneste, men efter din nåde og uudgrundelige barmhjertighed. Gå ikke i rette med mig, men forlad mig min synd og drag nu i dag ind i min sjæl med din nådes kraft, så at min bryst kan blive lægt, og jeg i dig kan finde fred og hvile for min sjæl i troen på din kærlighed og nåde. Oplys min forstand med den sande tros lys, lad mit hjerte glædes ved at føle din nærværelse, gør min vilje fast ved din kærlighed og styrk mig til al god gerning. Før mig så ved din stærke hånd fremad på livets vej og til sidst igennem dødens trange port hjem til evigt liv og salighed. Amen.

Absolution (tilgivelse)

Derefter siger præsten:

På Jesu Kristi befaling og for hans lidelses og døds skyld kan jeg tilsige jer alle jeres synders nådige forladelse i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn!

Under håndspålæggelse siger præsten til hver enkelt:

Så tilsiger jeg dig alle dine synders nådige forladelse i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn!

Derefter til hvert hold for sig:

Han, som har begyndt sin gode gerning i jer, vil fuldføre den indtil Jesu Kristi dag.

Fred være med jer!

Salme

Der kan slutes med en salme.

Synsbekendelse og absolution i gudstjenestens indledning

Hvor det vedtages, kan indgangsbønnen ved enkelte gudstjenester eller i fastetiden erstattes af »Det lille litani« eller en synsbekendelse efterfulgt af absolution.

Efter præludiet anvendes på indgangsbønnens plads »Det lille litani« (Salmebogen nr. 364) som en vekselbøn mellem P (= præst eller forsanger) og M (= menigheden).

P Herre Gud Fader i himlen!

M Forbarm dig over os!

P Herre Jesus, vor frelsermand!

M Forbarm dig over os!

P Herre Helligånd, vort lys og vor trøst!

M Forbarm dig over os!

P Vi har syndet med vore forfædre!

M Vi har forskyldt din vredes domme!

P O Herre, handl ikke med os efter vore synder!

M Og betal os ikke efter vore misgerninger!

P O Herre, hør vor bøn!

M Og lad vor røst komme til dig!

Eller følgende bøn, der kan bedes af kirkesangeren, kordegnen eller et andet medlem af menigheden:

Herre, vor Gud, du kender vore hemmelige tanker, og det inderste i vore ord og gerninger er ikke skjult for dig. Vi bekender, at vi har syndet imod dig og ikke er værd at kaldes dine børn. Men uden dig kan vi ikke leve. Derfor beder vi dig: Kast os ikke bort fra dit ansigt, og tag ikke din Helligånd fra os. Du, som tager imod syndere, tag imod os. Herre, forbarm dig over os!

Menigheden:

Herre, forbarm dig over os!

Derefter siger præsten:

På Jesu Kristi befaling og for hans lidelses og døds skyld
tilsiger jeg jer alle jeres synders nådige forladelse
i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn!

Eller

På hans ord, som har døbt os,
tilsiger jeg jer alle jeres synders nådige forladelse
i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn!

Menigheden:

Amen.

Gudstjenesten fortsættes derefter med indgangssalme, hilsen og indledningskollekt. I gudstjenestens afslutning kan udgangsbønnen bortfalde.

Privat skriftemål

(Lønligt skriftemål)

Ved privat skriftemål henvender man sig til en præst. Skriftemålet kan finde sted i kirken eller hos præsten eller for eksempel ved et sygeleje. Præsten har tavshedspligt.

Syndsbekendelse

Den, der skrifter, kan med egne ord bekende, hvad der nager hans samvittighed. Derefter læses en salme fra salmebogen, en bibelsk salme eller en af skriftebønnerne fra det fælles skriftemål.

Absolution (tilgivelse)

Præsten siger under håndspålæggelse:

På Jesu Kristi befaling og for hans lidelses og døds skyld
tilsiger jeg dig alle dine synders nådige forladelse
i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn!

Han, som har begyndt sin gode gerning i dig,
vil fuldføre den indtil Jesu Kristi dag.

Fred være med dig!

Fadervor

Fader vor, du som er i himlene!
Helliget worde dit navn,
komme dit rige,

ske din vilje
som i himlen således også på jorden;
giv os i dag vort daglige brød,
og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,
og led os ikke i fristelse,
men fri os fra det onde.
Thi dit er riget og magten og æren i evighed!
Amen. (* 1)

Velsignelse

Præsten siger:
Herren velsigne dig og bevare dig!
Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig!
Herren løfte sit åsyn på dig og give dig fred! (* 3)
Der kan sluttet med en salme.

IV. Ritual for vielse (bryllup)

Kirkelig vielse foretages af en præst i en kirke i nærværelse af mindst to vidner.
Forud for vielsen kan der kimes eller ringes efter stedets skik.

Indgang (Præludium)

Indgangssalme

Hilsen

Præsten:

Herren være med jer!

Menigheden:

Og med din ånd! eller: Og Herren være med dig!

Hilsenen kan udelades, eller præsten kan sige:

Vor Herres Jesu Kristi nåde og Guds Kærlighed
og Helligåndens fællesskab være med jer alle!

Indledende bøn og læsning

Præsten siger (fra alter eller kor):

Lad os alle bede!

Herre, vor Gud, himmelske Fader! Vi takker dig for livet, du gav os, og for alle dem,
der har vist os kærlighed, fra vi var børn og indtil i dag. Vi beder dig: Giv os stadig,
hvad vi behøver, og forny daglig vor indbyrdes kærlighed ved Jesus Kristus, vor
Herre, som med dig lever og regerer i Helligåndens enhed, een sand Gud fra evighed
og til evighed. - Amen.

Præsten fortsætter:

Således står der skrevet:

Da Gud havde skabt himlen og jorden, havet, solen, månen og stjernerne,
planterne og dyrene sagde han: »Lad os skabe mennesker i vort billede, så de
ligner os! De skal herske over havets fisk, himlens fugle, kvæget, alle de vilde dyr
og alle krybdyr, der kryber på jorden.« Og Gud skabte mennesket i sit billede; i

Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem. Og Gud velsignede dem.

Og vor Herre Jesus Kristus siger:

»Har I ikke læst, at Skaberen fra begyndelsen skabte dem som mand og kvinde og sagde: »Derfor skal en mand forlade sin far og mor og binde sig til sin hustru, og de to skal blive eet kød«? Derfor er de ikke længere to, men eet kød. Hvad Gud altså har sammenføjet, må et menneske ikke adskille.»

Og Apostlen Paulus skriver:

»Bær hinandens byrder; således opfylder I Kristi lov.«

»Ifør jer da, som Guds udvalgte, hellige og elskede, inderlig barmhjertighed, godhed, ydmyghed, mildhed, tålmodighed. Bær over med hinanden og tilgiv hinanden, hvis den ene har noget at bebrejde den anden. Som Herren tilgav jer, skal I også gøre. Men over alt dette skal I iføre jer kærligheden, som er fuldkommenhedens bånd.«

Salme

Tale

Brudeparret træder frem foran alteret, eller de kan vente til efter talen.

Tilspørgsel og erklæring

Præsten siger:

Så tilspørger jeg dig N.N. (brudgommens navn):

Vil du have N.N. (brudens navn), som hos dig står, til din ægtehustru? - Ja!

Vil du elske og ære hende, og leve med hende både i medgang og modgang, i hvad lykke Gud den almægtige vil tilskikke jer, som en ægtemand bør leve med sin ægtehustru, indtil døden skiller jer ad? - Ja!

Ligeså tilspørger jeg dig N.N. (brudens navn):

Vil du have N.N. (brudgommens navn), som hos dig står, til din ægtemand? - Ja!

Vil du elske og ære ham, og leve med ham både i medgang og modgang, i hvad lykke Gud den almægtige vil tilskikke jer, som en ægtehustru bør leve med sin ægtemand, indtil døden skiller jer ad? - Ja!

Så giv hinanden hånd derpå!

Præsten lægger sin hånd på deres hænder og siger:

Eftersom I forud har lovet hinanden at ville leve sammen i ægteskab og nu har bekræftet dette for Gud og for os, som er her til stede, og givet hinanden hånd derpå, så forkynder jeg jer at være ægtefolk både for Gud og mennesker.

Her kan brud og brudgom eventuelt give hinanden vielsesringe.

Forbøn

Præsten fortsætter:

Lad os alle bede!

Mens brudeparret knæler, siger præsten med håndspålæggelse:

Almægtige Gud, som skabte mand og kvinde til at leve sammen i ægteskab og velsignede dem, vi beder dig, velsign denne brud og brudgom; lad dem altid leve af din nåde og i indbyrdes kærlighed.

Eller

Kære himmelske Fader! Giv denne brudgom og brud nåde, lykke og velsignelse både til sjæl og legeme! Giv dem at elske hinanden med trofast kærlighed og tjene dig oprigtigt i alle ting, så at de må leve som dine kære børn og engang samles hos dig i de evige boliger!

Hør os i Jesu navn:

Fadervor

Fader vor, du som er i himlene!

Helliget vorde dit navn,

komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden;

giv os i dag vort daglige brød,

og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,

og led os ikke i fristelse,

men fri os fra det onde.

Thi dit er riget og magten og æren i evighed!

Amen. (* 1)

Fred være med jer!

Dersom vielsen slutter med den følgende salme, lyser præsten velsignelsen over brudeparret i stedet for at sige: Fred være med jer!

Brudeparret sætter sig.

Salme

Såfremt brudevielsen efterfølges af en dåbshandling, sker dåben på dette sted, og som slutningskollekt kan dåbskollekten da anvendes.

Slutningskollekt

Præsten siger eller messer:

Lad os alle bede!

Derefter fortsætter præsten:

Herre, vor Gud, himmelske Fader! Vi takker dig for ægteskabet, og vi beder dig, at du vil bevare denne orden og velsignelse urokket iblandt os. Giv alle kristne ægtefolk ved din Helligånd, at de må hjælpe hinanden til at holde fast ved din frelsende nåde. Gør dem glade i håbet, tålmodige i trængslen og udholdende i bønner, og styrk dem til at være levende lemmer af din menighed, så at de engang med den kan samles hos dig i dit rige, hvor du med Søn og Helligånd lever og regerer, een sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud, himmelske Fader! Vi takker dig for ægteskabet, og vi beder dig: Vær med din nåde hos dem, der i dag har indgået ægteskab, og giv din velsignelse til, at de kan leve med hinanden i gudsfrygt og kærlighed og ikke give årsag til vrede og strid. Lad dem altid, også selv om de ikke bliver fri for prøvelser, erfare din nådige hjælp! Giv dem og os alle at leve vort liv her på jorden i tro og lydighed og blive til evig tid salige ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre, som med dig lever og regerer, een sand Gud fra evighed og til evighed.

Menigheden svarer:

Amen.

Velsignelse

Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Herren være med jer!

Menigheden svarer:

Og med din ånd! eller: Og herren være med dig!

Hilsenen kan udelades eller anvendes forud for slutningskollekten.

Menigheden står op under velsignelsen, mens præsten siger:

Herren velsigne dig og bevare dig!

Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig!

Herren løfte sit åsyn på dig og give dig fred! (* 3)

Menigheden svarer:

Amen. Amen. Amen.

Udgangssalme

Udgang (Postludium)

V. Ritual for kirkelig velsignelse af borgerligt indgået ægteskab

Forud for vielsen kan der kimes eller ringes efter stedets skik.

Indgang (Præludium)

Indgangssalme

Hilsen

Præsten:

Herren være med jer!

Menigheden:

Og med din ånd! eller: Og Herren være med dig!

Hilsenen kan udelades, eller præsten kan sige:

Vor Herres Jesu Kristi nåde og Guds kærlighed

og Helligåndens fællesskab være med jer alle!

Indledende bøn og læsning

Præsten siger (fra alter eller kor):

Lad os alle bede!

Herre, vor Gud, himmelske Fader! Vi takker dig for livet, du gav os, og for alle dem, der har vist os kærlighed, fra vi var børn og indtil i dag. Vi beder dig: Giv os stadig, hvad vi behøver, og forny daglig vor indbyrdes kærlighed ved Jesus Kristus, vor Herre, som med dig lever og regerer i Helligåndens enhed, een sand Gud fra evighed og til evighed. - Amen.

Præsten fortsætter:

Således står der skrevet:

Da Gud havde skabt himlen og jorden, havet, solen, månen og stjernerne, planterne og dyrene sagde han: »Lad os skabe mennesker i vort billede, så de ligner os! De skal herske over havets fisk, himlens fugle, kvæget, alle de vilde dyr og alle krybdyr, der kryber på jorden.« Og Gud skabte mennesket i sit billede; i

Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem. Og Gud velsignede dem.

Og vor Herre Jesus Kristus siger:

»Har I ikke læst, at Skaberen fra begyndelsen skabte dem som mand og kvinde og sagde: »Derfor skal en mand forlade sin far og mor og binde sig til sin hustru, og de to skal blive eet kød«? Derfor er de ikke længere to, men eet kød. Hvad Gud altså har sammenføjet, må et menneske ikke adskille.»

Og Apostlen Paulus skriver:

»Bær hinandens byrder; således opfylder I Kristi lov.«

»Ifør jer da, som Guds udvalgte, hellige og elskede, inderlig barmhjertighed, godhed, ydmyghed, mildhed, tålmodighed. Bær over med hinanden og tilgiv hinanden, hvis den ene har noget at bebrejde den anden. Som Herren tilgav jer, skal I også gøre. Men over alt dette skal I iføre jer kærligheden, som er fuldkommenhedens bånd.«

Salme

Tale

Ægteparret træder frem foran alteret, eller de kan vente til efter talen.

Tilspørgsel (kan udelades)

Præsten siger:

N.N. og N.N.! I er allerede rette ægtefolk og er i dag kommet ind i Guds hus for at få Guds velsignelse over jeres ægteskab.

Så spørger jeg dig N.N. (ægtemandens navn):

Vil du elske og ære N.N. (hustruens navn) og leve med hende både i medgang og modgang, i hvad lykke Gud den almægtige vil tilskikke jer, som en ægtemand bør leve med sin ægtehustru, indtil døden skiller jer ad? - Ja!

Ligeså spørger jeg dig N.N. (hustruens navn):

Vil du elske og ære N.N. (ægtemandens navn), og leve med ham både i medgang og modgang, i hvad lykke Gud den almægtige vil tilskikke jer, som en ægtehustru bør leve med sin ægtemand, indtil døden skiller jer ad? - Ja!

Forbøn

Præsten siger:

Dersom Herren ikke bygger huset, er bygmestrenes møje forgæves. Derfor vil vi nu bede om Guds velsignelse over dette ægtepar!

Mens brudeparret knæler, siger præsten med håndspålæggelse:

Almægtige Gud, som skabte mand og kvinde til at leve sammen i ægteskab og velsignede dem, vi beder dig, velsign også disse to. Lad dem altid leve af din nåde og i indbyrdes kærlighed.

Fadervor

Fader vor, du som er i himlene!

Helliget werde dit navn,

komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden;

giv os i dag vort daglige brød,
og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,
og led os ikke i fristelse,
men fri os fra det onde.

Thi dit er riget og magten og æren i evighed!

Amen. (* 1)

Fred være med jer!

Ægteparret sætter sig.

Salme

Slutningskollekt

Præsten siger eller messer:

Lad os alle bede!

Derefter fortsætter præsten:

Herre, vor Gud, himmelske Fader! Vi takker dig for ægteskabet, og vi beder dig, at du vil bevare denne orden og velsignelse urokket iblandt os. Giv alle kristne ægtefolk ved din Helligånd, at de må hjælpe hinanden til at holde fast ved din frelsende nåde. Gør dem glade i håbet, tålmodige i trængslen og udholdende i bønner, og styrk dem til at være levende lemmer af din menighed, så at de engang med den kan samles hos dig i dit rige, hvor du med Søn og Helligånd lever og regerer, een sand Gud fra evighed og til evighed.

Eller

Herre, vor Gud, himmelske Fader! Vi takker dig for ægteskabet, og vi beder dig: Vær med din nåde hos disse to, og giv din velsignelse til, at de kan leve med hinanden i guds frygt og kærlighed og ikke give årsag til vrede og strid. Lad dem altid, også selv om de ikke bliver fri for prøvelser, erfare din nådige hjælp! Giv dem og os alle at leve vort liv her på jorden i tro og lydighed og blive til evig tid salige ved din elskede Søn, Jesus Kristus, vor Herre, som med dig lever og regerer, een sand Gud fra evighed og til evighed.

Menigheden svarer:

Amen.

Velsignelse

Præsten siger eller messer (vendt mod menigheden):

Herren være med jer!

Menigheden svarer:

Og med din ånd! eller: Og herren være med dig!

Hilsenen kan udelades eller anvendes forud for slutningskollekten.

Menigheden står op under velsignelsen, mens præsten siger:

Herren velsigne dig og bevare dig!

Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig!

Herren løfte sit åsyn på dig og give dig fred! (* 3)

Menigheden svarer:

Amen. Amen. Amen.

Udgangssalme

Udgang (Postludium)

VI. Ritual for jordpåkastelse

Præsten indleder med lovprisning:

Lovet være Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, som i sin store barmhjertighed har genfødt os til et levende håb ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde.

Præsten kaster jord på kisten tre gange med ordene:

(N.N.) Af jord er du kommet.

Til jord skal du blive.

Af jorden skal du igen opstå.

Lad os bede!

Fader vor, du som er i himlene!

Helliget worde dit navn,

komme dit rige,

ske din vilje

som i himlen således også på jorden;

giv os i dag vort daglige brød,

og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere,

og led os ikke i fristelse,

men fri os fra det onde.

Thi dit er riget og magten og æren i evighed!

Amen. (* 1)

Derefter lyser præsten velsignelsen:

Herren velsigne dig og bevare dig!

Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig!

Herren løfte sit åsyn på dig og give dig fred! (* 3)

Hvis den aronitiske velsignelse har været brugt tidligere, kan i stedet anvendes den apostolske velsignelse:

Vor Herres Jesu Kristi nåde og Guds kærlighed og Helligåndens fællesskab være med os alle! Amen.

VII. Ritual for kirkeindvielse

Indvielsesgudstjenesten foregår på en søn- eller helligdag og ledes af biskoppen eller i hans forfald af provsten eller en anden præst, som biskoppen beskikker dertil.

Søndagen før indvielsen skal der i alle provstiets kirker bedes om, at Gud vil give sin nåde til den forestående hellige handling og lade det nye kirkehus tjene til hans navns ære og hans menigheds opbyggelse. Aftenen før indvielsen, før solens nedgang, ringes der en time med kirkens klokker. På indvielsesdagen ringes der, således som det er skik på højtidsdage, og menigheden samles i kirken. Biskoppen, provsten og de af omegnens præster, som kan være til stede, menighedsrådsrepræsentanter såvel som andre særligt indbudte samles i et nærliggende hus.

Når der ringes sammen, går først biskoppen (i kåbe) med den højeste tilstedeværende verdslige øvrighedsperson, derefter provsten med kirkens præst(er), og siden de øvrige præster og indbudte lægfolk to og to i procession til kirken. Provsten, nogle af præsterne og lægfolket bærer kirkens bibel, hellige kar og alterbog. Når de træder ind i kirken, spiller organisten et præludium, eller koret synger et introitus. Biskoppen går for alteret, hvor først provsten, siden de andre, rækker ham, hvad de har båret, hvorpå han anbringer det på alteret. Biskoppen knæler ned og beder en stille bøn.

Indgangsbøn

Gudstjenesten begynder med, at en af de tilstedeværende præster i kordøren læser følgende bøn:

Lad os alle bede!

Herre, vor Gud, vi takker dig, at du, som ikke bor i templer, der er bygget af mennesker, er kommet til os i Jesus Kristus, så at vi i ham kan møde dig. Vi takker dig, vor Herre Jesus Kristus, fordi du vil være, hvor to eller tre er forsamlet i dit navn. Vi takker dig, du gode Helligånd, at du her vil vidne om Jesus Kristus og komme vor skrøbelighed til hjælp. Du gav os, vor Gud, at bygge dette hus. Vi beder dig, at du vil være hos os med din velsignelse i dag, og hver gang din menighed samles her, så dette hus må være et helligt sted for os og kommende slægter, bygget til din ære. Amen.

Indgangssalme

Tale

Biskoppen holder en tale over en af ham selv valgt tekst.

Læsninger

Når talen er til ende, siger biskoppen:

Da alle ting helliges ved Guds ord og bøn, vil vi nu høre Skriftens vidnesbyrd. Fire af de tilstedeværende præster træder frem, to på hver side af alteret, og læser:

Den første præst: 1. Kong. 8,22-23 og 27-30

Således skrives der i første Kongebog:

Kong Salomo stillede sig foran Herrens alter over for hele Israels forsamling, bredte sine hænder ud mod himlen og bad: Herre, Israels Gud, der er ingen Gud som du oppe i himlen eller nede på jorden, en Gud, der bevarer pagten og troskaben mod dine tjenere, når de af hele deres hjerte vandrer for dit ansigt. - Bor Gud da på jorden? Nej, himlen og himlenes himmel kan ikke rumme dig; hvor meget mindre da dette hus, som jeg har bygget! Vend dig til din tjeners bøn og bønfeldelse, Herre min Gud, og hør det råb og den bøn, din tjener beder for dit ansigt i dag. Lad dine øjne være åbne for dette hus nat og dag, det sted, om hvilket du har sagt, at der skal dit navn være, og hør den bøn, din tjener beder vendt mod dette sted. Hør din tjeners og dit folk Israels bønfeldelse, når de beder vendt mod dette sted, hør den i himlen, hvor du bor, hør og tilgiv!

Den anden præst: Salme 84

Salmisten skriver:

Hvor er din bolig vidunderlig, Hærskarers Herre! Min sjæl fortæres af længsel efter Herrens forgårde, mit hjerte og min krop råber efter den levende Gud. Selv spurven finder sig et bo, og svalen en rede, hvor den lægger sine unger, ved dine altre, Hærskarers Herre, min konge og min Gud. Lykkelige de, der bor i dit hus, til stadighed kan de prise dig. Lykkelige de mennesker, der har deres styrke i dig, de som har i sinde at drage på valfart. Når de drager gennem Baka-dalen, gør de den til et kildevæld, tidligregnen hyller den i velsignelse. De går fra kraft til kraft og får Gud at se på Zion. Herre, Hærskarers Gud, hør min bøn, lyt, Jakobs Gud! Se til vort skjold, Gud, se på din salvedes ansigt! En dag i dine forgårde er bedre end tusind, jeg selv har valgt. At ligge ved tærskelen til min Guds hus er bedre end at bo i de ugudeliges telte. For Herren er sol og skjold, Herren giver nåde og ære. Dem, der vandrer i oprigtighed, nægter han intet godt. Hærskarers Herre, lykkeligt det menneske, der stoler på dig!

I stedet for dette læsestykke kan læses Salme 100

Den tredje præst: Kol. 3,16-17

Således skriver apostlen Paulus i brevet til kolossenserne:

Lad Kristi ord bo i rigt mål hos jer. Undervis og forman med al visdom hinanden med salmer, hymner og åndelige sange, syng med tak i jeres hjerte til Gud. Hvad I end gør i ord eller gerning, gør det alt sammen i Herren Jesu navn, og sig Gud Fader tak ved ham!

Den fjerde præst: 1. Pet. 2,4-5

Således skriver apostlen Peter i sit første brev:

Kom til ham, den levende sten, som blev vraget af mennesker, men er udsøgt og kostbar for Gud, og lad jer selv som levende sten bygges op til et åndeligt hus, til et helligt præsteskab, der bringer åndelige ofre, som takket være Jesus Kristus er kærkomne for Gud.

Indvielse (bøn og erklæring)

Derefter siger biskoppen:

Lad os alle bede!

Herre, vor Gud, himmelske Fader! Lovet være du, fordi du har stiftet din kirke på jorden og kaldet os til de helliges samfund. Vi takker dig, fordi du også på dette sted vil samle din menighed, og fordi du skænker os denne kirke. Vi beder dig, at du trods al vor kulde og utroskab vil forbarme dig over os og den tjeneste, som skal øves her.

Hør vor bøn: Må dette hus være fredlyst og din Ånd virke her frit og uhindret. Tag imod dem, som døbes i denne døbefont, og bevar dem i din pagt. Lad fra denne prædikestol din sandhed og nåde komme til orde, så de sikre bøjes, og de bøjede trøstes. Vær med din tilgivelse og glæde hos alle, som ved dette alter modtager din Søns legeme og blod. Bevar i dit samfund de unge, som herinde bekræftes i deres dåbspagt. Vær i nåde hos dem, som her beder om din velsignelse over deres ægteskab. Trøst alle, som kommer her med sorg over tabet af deres kære, og når vi selv bæres til det sidste hvilested, lad os da være gemt i din fred. Lad klokkerne, når de kalder, blive hørt og fulgt og orglet tjene vor bøn og lovsang.

Herre, vor Gud, du, som i Jesu navn udsender din Ånd, lad den menighed, der skal samles her, være eet i dig, udrustet til at bære vidnesbyrd om dig. Amen.

Derefter siger biskoppen vendt imod menigheden:

Så erklærer jeg på mit embedes vegne dette hus og alt, hvad det rummer, at være indviet til at tjene Gud og hans hellige ord, i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Det overgives til den (dem), der er kaldet til at være præst(er) ved denne kirke, og til menigheden på dette sted at værne det og bruge det efter vor kirkes orden.

Modtag velsignelsen!

Den almægtige og barmhjertige Gud, Fader, Søn og Helligånd, velsigne og bevare jer. Amen.

Trosbekendelse

Trosbekendelsen siges af biskoppen (eller synges af menigheden).

Trosbekendelsen kan indledes af biskoppen med ordene: Lad os bekende vor kristne tro (eller tilsvarende).

Vi forsager Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen.

Vi tror på Gud Fader, den almægtige, himlens og jordens skaber.

Vi tror på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til dødsriget, på tredje dag opstanden fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den almægtiges, højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde.

Vi tror på Helligånden, den hellige, almindelige kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv.

(Forsagelsen og Den apostolske trosbekendelse)

Eller

Jeg (vi) tror på een Gud, den almægtige Fader, himmelens og jordens, alt det synliges og usynliges skaber.

Og på een Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Søn, som er født af Faderen før alle tider, Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud, født, ikke skabt, af samme væsen som Faderen, ved hvem alt er skabt, som for os mennesker og for vor frelse steg ned fra himlene og blev kød ved Helligånden af Jomfru Maria og blev menneske, som også blev korsfæstet for os under Pontius Pilatus, blev pint og begravet og opstod på tredje dagen ifølge skrifterne og opfor til himmels, sidder ved Faderens højre hånd og skal komme igen i herlighed for at dømme levende og døde, og der skal ikke være ende på hans rige.

Og på Helligånden, som er Herre, og som levendegør, som udgår fra Faderen og fra Sønnen, som tilbedes og æres tillige med Faderen og Sønnen, som har talt ved profeterne. Og på een, hellig, almindelig og apostolisk kirke. Jeg (vi) bekender een dåb til syndernes forladelse og forventer de dødes opstandelse og den kommende verdens liv.

(Den nikæenske trosbekendelse)

Efter trosbekendelsen svarer menigheden med amen.

Derefter knæler biskoppen for alteret. Er der orgel i kirken, præluderes imens derfra; hvis ikke, er der stille i kirken, indtil biskoppen rejser sig og går ind i sakristiet, hvor han afføres sin bispekåbe. Derpå tager han plads ved siden af alteret hos præsterne. Efter indvielsen synges en salme, og stedets præst holder en kort prædiken over dagens tekst. Gudstjenesten fortsættes derefter som en almindelig højmesse med nadver. Efter sidste salme træder kirkesangeren (kordegnen) frem og læser udgangsbønnen.

Hvor omstændighederne ikke tillader, at det foreskrevne nøje følges, kan biskoppen foretage sådanne ændringer, som han finder nødvendige.

VIII. Ritual for Begravelses

I sygehus-kapel eller i hjemmet

Enkelte gange føres kisten fra sygehus til kirken ledsaget af de nærmeste pårørende. Præsten kan deltage med dette rituale. Ceremonien bortfalder, hvor de pårørende ønsker, at kisten og sætter den i kirken uden at andre deltager. Dersom der synges ud fra hjemmet kan samme enkle rituale følges.

Bøn

Almægtige, evige Gud, barmhjertighedens Fader og al trøsts Gud! Hør i nåde vor bøn, når vi i sorgen og savnet kalder på dig, og hjælp os med trøst og styrke i vor nød ved Jesus Kristus, vor Herre. Amen

Salme

Skriftlæsning:

»Herren er min hyrde, mig skal intet fattes, han lader mig ligge på grønne vange. Til hvilens vande leder han mig, han kvæger min sjæl, han fører mig ad rette veje for sit navns skyld. Skal jeg end vandre i dødsskyggens dal, jeg frygter ej ondt; thi du er med mig, din kæp og din stav er min trøst.«

Trosbekendelsen og fadervor

Salme

I kirken

Kisten bæres ind i kirken / Kisten står i kirken.

Præludium

Salme

Præsten træder frem i koret.

Nåde være med jer og fred fra Gud vor Fader og Herren Jesus Kristus! Amen

Lad os alle bede!

Almægtige, evige Gud, barmhjertighedens Fader og al trøsts Gud!

Vi takker dig, fordi du har givet os din enbårne Søn, vor Herre Jesus Kristus, som har tilintetgjort døden og bragt liv og uforkrænkelighed for lyset ved evangeliet. Vi beder dig, at du ved din Helligånd vil trøste og styrke alle dem, der sørger, og opvække vore hjerter til en sand og levende tro. Vær du vort lys, når natten kommer, så vore hjerter ikke skal forfærdes, men vi må fare herfra i fred. Det beder vi alle i vor Herre Jesu navn. Amen.

Skriftlæsning:

»Jeg er opstandelsen og livet,« siger Herren; »den, som tror på mig, skal leve, om han end dør. Og enhver, som lever og tror på mig, skal i al evighed ikke dø.«
»Hvad gavner det et menneske, om han vinder den hele verden, men må bøde med sin sjæl? Eller hvad kan et menneske give til vederlag for sin sjæl? Vi har ikke bragt noget med ind i verden og kan heller ikke bringe noget ud fra den. Men det er menneskenes lod én gang at dø og derefter dømmes. Salige er de døde, som dør i Herren.. « Amen.

Der kan vælges andre vers fra Skriften om livet, døden og dommen, frelsen og saligheden.

Salme

TALE over en bibeltekst

Den døde nævnes med navn, fødselsdag, dåbsdag, evt. konfirmations- og bryllupsdag. Enkelte personlige oplysninger kan gives. Derefter prædikes Guds ord til de efterladte.

Fredshilsen

Guds fred, som overgår al forstand, bevare vore hjerter og tanker i Jesus Kristus, vor Herre!

Salme

Skriftlæsning:

Lad os høre Den hellige Skrifs vidnesbyrd om Guds varetægt i livet og døden:

Således skrives der i Salmernes bog:

Herren er min hyrde, mig skal intet fattes, han lader mig ligge på grønne vange. Til hvilens vande leder han mig, han kvæger min sjæl, han fører mig ad rette veje for sit navns skyld. Skal jeg end vandre i dødsskyggens dal, jeg frygter ej ondt; thi du er med mig, din kæp og din stav er min trøst.

I mine Fjenders Påsyn dækker du Bord for mig, du salver mit Hoved med Olie, mit Bæger flyder over. Kun Godhed og Miskundhed følger mig alle mine Dage, og i

HERRENS Hus skal jeg bo gennem lange Tider.

Og således lyder den påskeevangeliet:

Ved daggry på den første dag i ugen kom kvinderne til graven med de vellugtende salver som de havde tilberedt. Og de fandt stenen væltet bort fra graven. Men da de gik derind, fandt de ikke Herren Jesu legeme. Og da de stod rådvilde over for dette, se, da skete det, at der stod to mænd hos dem i strålende klædebon. Da de blev forfærdede og bøjede deres ansigter mod jorden, sagde mændene til dem: »Hvorfor leder I efter den levende blandt de døde? Han er ikke her, men han er opstanden.«

Men for at vi ikke skal gå glip af frelsen, så lad os efterfølge vor Herres Jesu egen formaning til årvågenhed og åndelig beredelse:

»Vær I ligesom mennesker, der venter på, at deres herre vil bryde op fra gæstebudet, for at de straks, når han kommer og banker på, kan lukke op for ham. Salige er de tjenere, som herren finder vågne, når han kommer. - Vær også I rede, thi Menneskesønnen kommer i den time, I ikke tænker jer.«

Disse var ordene. At tælle vore dage lære du os, så vi kan få visdom i hjertet!
Amen.

Lad os alle bede!

Herre vor Gud, himmelske Fader, barmhjertighedens Fader og al trøsts Gud. Trøst og styrk ved din Helligånd alle dem, som sørger, og opvæk vore hjerter til at våge og bede, så vi i en levende tro og et helligt liv arbejder på vor egen frelse med frygt og bæven. Giv os at sætte vort håb alene til din nåde og syndernes forladelse ved Kristus Jesus vor Herre; og når dagen hælder, bliv da hos os med dit lys, for at dødens mørke ikke skal forfærde os, men at vi må se Himmelen åben og fare herfra i fred. Det beder vi alle i vor Herre Jesu navn. Amen.

Lad os med apostelen tilønske hinanden!

Vor Herres Jesu Kristi nåde, Guds kærlighed og Helligåndens samfund være med os alle!

Salme

Efter sidste vers går ud af alterkredsen til kisten for at gå foran, når den bæres ud af kirken til graven. Hvis højtideligheden finder sted i Løsning Frikirke og begravelsen finder sted på Løsning kirkegård kan de pårørende ønske, at følget går til fods efter rustvognen fra Løsning Frikirke til kirkegården. Præsten går da forrest sammen med de nærmeste pårørende. Hvis følget følger i bil, bør præsten køre med bedemanden. Det er vigtigt, at præsten ikke forlader kisten, før begravelsen har fundet sted.

Orglet spiller postludium

Ved graven

Efter at kisten er sænket ned og evt. klokkeringning med 3x3 slag er afsluttet træder præsten hen til graven og siger:

Lovet være Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, som i sin store barmhjertighed har genfødt os til et levende håb ved Jesu Kristi opstandelse fra de døde.

Under jordpåkastelse tre gange på kisten siger præsten:

NN, af jord er du kommet, til jord skal du blive, men af jorden skal du igen opstå.

Lad os alle bede!

Fader vor, du som er i Himlene! Helliget worde dit navn; komme dit rige; ske din vilje som i himmelen, således også på jorden; giv os i dag vort daglige brød; og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere; led os ikke ind i fristelse; med fri os fra det onde; thi dit er riget og magten og æren i evighed! Amen.

Modtag alle Herrens velsignelse!

Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig! Herren løfte sit åsyn på dig og give dig fred! Amen.

Velsignelsen lyder til følget og de pårørende, ligesom også korset tegnes over tilhørerne og ikke over den afdøde for dermed at tilkendegive, at det er os her på jorden, som lever under korset. Den afdøde derimod lever nu hos Herren i herlighed.

HICMDK, den 19. November 2014